

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący)

SSN Maria Szulc

SSN Roman Trzaskowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa R. S.A. w B.
przeciwko H. (USA)
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 26 października 2021 r.,
zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 lipca 2021 r., sygn. akt I AGz [...],

1) oddala zażalenie;

2) oddala wniosek strony powodowej o zasądzenie kosztów postępowania zażeleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną H. w B. (USA; dalej – „H.”) od postanowienia tego Sądu z dnia 25 marca 2021 r., którym oddalone zostało zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 listopada 2020 r. o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania. Wskazał, że zgodnie z art. 398¹ §1 k.p.c. skarga kasacyjna służy od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w

sprawie, zatem na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 25 marca 2021 r. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.

Zażalenie od postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 8 lipca 2021 r. wniosł H., zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Skarżący zarzucił naruszenie art. 398 § 1 w związku z art. 406, art. 409 oraz art. 412 § 1 k.p.c. oraz art. 327¹ § 1 pkt 1 i 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

W odpowiedzi na zażalenie powód wniosł o oddalenie zażalenia i zasądzenie od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odrzucając skargę pozwanego, Sąd Apelacyjny podał podstawę prawną rozstrzygnięcia (art. 398⁶ § 2 k.p.c.) oraz wyjaśnił, że na zaskarżone postanowienie skarga kasacyjna nie przysługuje, gdyż nie jest to postanowienie w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończące postępowanie w sprawie. Uzasadnienie postanowienia jest zwięzłe, klarowne i pozwala na poddanie rozstrzygnięcia kontroli instancyjnej.

Kwestia dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania była już rozstrzygana w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym jednolicie przyjmowano, że w rozważanej sytuacji skarga kasacyjna nie przysługuje. Stanowisko w tym przedmiocie ukształtowało się już w okresie kasacji i zachowało aktualność po wprowadzeniu skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 czerwca 2001 r., I CZ 94/01, OSNC 2002, Nr 3, poz. 34, z dnia 15 października 2001 r., V CKN 357/01, OSNC 2002, nr 7-8, poz. 92, z dnia 15 lutego 2002 r., III CZ 2/02, niepubl., z dnia 19 marca 2002 r., II CZ 166/01, niepubl., z dnia 8 sierpnia 2005 r., I CK 234/05, niepubl., z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CZ 63/06, niepubl., z dnia 6 września 2006 r., IV CK 17/06, niepubl., z dnia 16 lipca 2008 r., II CZ

50/08, niepubl., z dnia 4 marca 2009 r., IV CZ 16/09, niepubl., z dnia 8 kwietnia 2009 r., V CZ 17/09, niepubl., z dnia 16 lipca 2009 r., I CZ 38/09, niepubl., z dnia 24 lutego 2012 r., I CSK 443/11, niepubl., z dnia 11 kwietnia 2012 r., III CSK 57/12, niepubl., z dnia 17 lipca 2014 r., III CZ 31/14, niepubl., z dnia 18 marca 2015 r., I CZ 25/15, niepubl., z dnia 24 kwietnia 2018 r., V CZ 22/18, niepubl., z dnia 7 września 2018 r., III CZ 27/18, niepubl., z dnia 16 stycznia 2019 r., I UZ 48/18, niepubl.).

Z powołanych przez skarżącego orzeczeń Sądu Najwyższego jedynie postanowienie z dnia 18 września 2002 r., III CZ 75/02 (niepubl.) dotyczyło kwestii dopuszczalności zaskarżenia kasacją postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające skargę o wznowienie postępowania. Wyrażony w tym orzeczeniu pogląd nie był jednak kontynuowany. W judykaturze Sądu Najwyższego zwraca się natomiast uwagę, że postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi o wznowienie postępowania nie może być traktowane analogicznie jak odrzucenie wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego lub odrzucenie pozwu w procesie. Nie jest również postanowieniem w przedmiocie umorzenia postępowania. Jest orzeczeniem formalnym, które kończy postępowanie w sprawie, stąd też w przypadku, gdy postanowienie o odrzuceniu skargi wydał sąd pierwszej instancji, będzie ono zaskarżalne zażaleniem, do którego rozpoznania właściwy jest sąd drugiej instancji, jeżeli natomiast sąd drugiej instancji, a zastosowanie znajdują przepisy kodeksu postępowania cywilnego sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469 z późn. zm.), jego postanowienie zaskarżalne jest - przy spełnieniu warunków z art. 394¹ § 2 k.p.c. - zażaleniem do Sądu Najwyższego.

Z tych względów stanowisko Sądu Apelacyjnego o niedopuszczalności skargi kasacyjnej było prawidłowe, dlatego też Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., oddalił zażalenie.

Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku powoda o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, gdyż odpowiedź na zażalenie może być wniesiona

w terminie tygodniowym od doręczenia zażalenia (art. 394¹ § 3 w związku z art. 395 § 1 zdanie drugie k.p.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego w odniesieniu do odpowiedzi na skargę kasacyjną wskazano, że odpowiedzi takiej nie stanowi tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1071/00, OSNC 2003 Nr 9, poz. 120, z dnia 14 marca 2003 r., V CKN 1733/00, niepubl. i z dnia 7 maja 2003 r., IV CKN 113/01, niepubl. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, niepubl.). W konsekwencji nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (art. 167 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.). Podobny skutek wywołuje również wniesienie po terminie odpowiedzi na zażalenie rozpoznawane przez Sąd Najwyższy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2008 r., V CZ 35/08, niepubl., z dnia 15 grudnia 2010 r., II CZ 175/10, niepubl. i z dnia 30 września 2020 r., II CZ 45/20, niepubl.). Stronie powodowej doręczony został odpis zażalenia pozwanej w dniu 5 sierpnia 2021 r. (k. 1051), natomiast odpowiedź na zażalenie, zarówno wniesiona do Sądu Apelacyjnego, jak również bezpośrednio do Sądu Najwyższego, została nadana w placówce pocztowej w dniu 13 sierpnia 2021 r. (koperty: k. 1064v.), a zatem z uchybieniem terminu, który upływał 12 sierpnia 2021 r.